

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Openingswoord expositie ‘Voor het geheele Nederlandsche volk’, door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, Anouchka van Miltenburg, 6 oktober 2015

Dames en heren,

“De geschiedenis is het heden, gezien door de toekomst.” Het is een uitspraak van Godfried Bomans. Het past mooi bij de viering van tweehonderd jaar Staten-Generaal. Wat Bomans zegt, is dat we niet alleen een geschiedenis hebben, maar dat we iedere dag opnieuw geschiedenis schrijven.

Zo zie ik onze parlementaire democratie ook. Het is een levend systeem, waarin volop ruimte is geweest, en nog altijd is, voor verandering, emancipatie en modernisering. In 1815 werden Kamerleden door de Koning aangewezen. Sinds de Grondwetsherziening van 1848 worden ze direct of indirect gekozen. Onze volksvertegenwoordigers vormen dus écht een dwarsdoorsnede van de samenleving. We staan in een nieuw – of relatief nieuw – deel van de Tweede Kamer. Op het Buitenhof zie je nog het grondplan van de oude Spuipoort. Het laat zien dat de huidige plenaire zaal buiten het oorspronkelijke Binnenhof is gebouwd. Zo groeit er telkens iets aan de geschiedenis van het Nederlandse parlement. En dat hier twee vrouwelijke Kamervoorzitters spreken, was tweehonderd jaar terug ook ondenkbaar geweest.

Grote veranderingen dus. Maar wat ik bijzonder vind, is dat ons politieke systeem in essentie hetzelfde is gebleven. Je hebt de Eerste Kamer, de *chambre de reflexion*, en de Tweede Kamer, waar het politieke primaat ligt. Ze hebben allebei een eigen dynamiek en ritme. Wat ze gemeen hebben, is dat ze in staat zijn om de buitenwereld naar binnen te halen. Ons systeem maakt dat alle stemmen die klinken in de samenleving, een plek kunnen krijgen in de politieke arena.

In 1874 werd er gedebatteerd over het Kinderwetje van Van Houten. Het was de eerste keer dat de overheid met sociale wetgeving ingreep in de leefomstandigheden

van de meest kwetsbaren. Anno 2015 hebben we het over de participatiemaatschappij. Het laat zien dat de samenleving is veranderd; dat de problemen waar we over debatteren zijn veranderd. Wat hetzelfde is gebleven, is dat we praten over wat er leeft op straat. Over wat mensen bezig houdt, welke kansen en bedreigingen ze zien. Dat is de kern van ons parlementaire stelsel, al twee eeuwen lang.

De combinatie van continuïteit en verandering – de lange lijnen en de uitschieters – zie je terug in deze expositie. Er wordt stilgestaan bij hoogtepunten, zoals de invoering van het vrouwenkiesrecht, en bij de dieptepunten, bijvoorbeeld de lege planken in de Handelingenkamer, die zijn ontstaan toen het parlementaire werk tijdens de Tweede Wereldoorlog vijf jaar stil kwam te liggen. Het is een stille herinnering aan de Duitse bezetting.

Dames en heren,

Het voelt een beetje vreemd, om het doek te laten vallen voor twee eeuwen parlementaire geschiedenis. Het tegenovergestelde is waar. We willen u vertellen over, en meenemen in onze geschiedenis. We zijn er trots op. Graag nodig ik u, mede namens mijn collega uit de Eerste Kamer, ook uit voor de Open Huizendagen op 9 en 10 oktober aanstaande. Dan ziet en ervaart u ook waar en hoe wij nog iedere dag geschiedenis schrijven.